

Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
E. TANCHEV
fremsat den 19. juni 2018¹

Sag C-191/17

**Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte
mod
ING-DiBa Direktbank Austria Niederlassung der ING-DiBa AG**

(anmodning om præjudiciel afgørelse fra Oberster Gerichtshof (øverste domstol) (Østrig))

»Anmodning om præjudiciel afgørelse – betalingstjenester – direktiv 2007/64/EF – artikel 4, nr. 14) – begrebet »betalingskonto« – direkte onlineopsparingskonto med ubegrænset adgang til midler, men med krav om overførsler gennem referencekonto«

I. Indledning

1. Det centrale spørgsmål, som rejses i denne anmodning om præjudiciel afgørelse forelagt Domstolen af Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig), er, hvorvidt en bestemt form for bankkonto med betegnelsen direkte onlineopsparingskonto, hvor kunden har ubegrænset adgang til midler på kontoen, men hvor alle overførsler til og fra denne konto til tredjemand skal foretages gennem en anden konto kaldet en referencekonto, er omfattet af begrebet »betalingskonto« i henhold til artikel 4, nr. 14), i direktiv 2007/64/EF om betalingstjenester i det indre marked².

2. Denne sag giver Domstolen lejlighed til for første gang at fortolke begrebet »betalingskonto« som omhandlet i direktiv 2007/64. Dette er nødvendigt i hovedsagen for at afgøre, om den omhandlede bankkonto skal overholde forpligtelserne fastsat i direktiv 2007/64.

II. Retsforskrifter

A. EU-retten

3. Artikel 4 i direktiv 2007/64 benævnt »Definitioner« fastsætter:

»14) »betalingskonto«: en konto oprettet i en eller flere betalingstjenestebrugeres navn med henblik på at gennemføre betalingstransaktioner.«

1 – Originalsprog: engelsk.

2 – Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 13.11.2007 om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 97/7/EF, 2002/65/EF, 2005/60/EF og 2006/48/EF og om ophævelse af direktiv 97/5/EF (EFT 2007, L 319, s. 1) (»direktiv 2007/64«). Direktiv 2007/64 blev ophævet og erstattet med virkning fra den 13.1.2018 af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366 af 25.11.2015 om betalingstjenester i det indre marked, om ændring af direktiv 2002/65/EF, 2009/110/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 (EUT 2015, L 337, s. 35) (»direktiv 2015/2366«). Som anført i forelæggelsesafgørelsen blev hovedsagen indledt længe før den 13.1.2018. Direktiv 2007/64 finder derfor anvendelse ratione temporis. Under alle omstændigheder indeholder artikel 4, nr. 12), i direktiv 2015/2366 samme definition af »betalingskonto«, som er fastsat i artikel 4, nr. 14, i direktiv 2007/64.

B. Østrigsk ret

4. Direktiv 2007/64 blev gennemført i østrigsk ret ved Bundesgesetz über die Erbringung von Zahlungsdiensten (Zahlungsdienstegesetz – ZaDiG) (betalingstjenesteloven) af 2009 (BGBl. I, 66/2009, herefter »betalingstjenesteloven«).

5. Betalingstjenestelovens § 3 med overskriften »Definitioner« fastsætter:

»(13) betalingskonto: en konto oprettet i en eller flere betalingstjenestebrugeres navn med henblik på at gennemføre betalingstransaktioner.«

III. De faktiske omstændigheder i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

6. Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte (den føderale forening for arbejdstagere og ansatte, herefter »sagsøgeren«) har i henhold til Østrigsk ret søgsmålskompetence med henblik på beskyttelse af forbrugernes interesser.

7. ING-DiBa Direktbank Austria Niederlassung der ING-DiBa AG (herefter »sagsøgte«) er en landsdækkende bank i Østrig.

8. Sagsøgte anvender almindelige forretningsbetingelser i sine forhold til forbrugerne (Allgemeine Geschäftsbedingungen, herefter »AGB«). Navnlig anvender sagsøgte AGB i forbindelse med en bestemt type konto, som den udbyder til forbrugerne under betegnelsen »Direkt-Sparen« (direkte opsparing), hvilket der i forelæggelsesafgørelsen henvises til som bl.a. en direkte onlineopsparingskonto (herefter »direkte onlineopsparingskonto«)³.

9. Ifølge forelæggelsesafgørelsen er den omhandlede direkte onlineopsparingskonto en konto, hvorpå forbrugeren selv kan foretage indbetalinger og hævnninger via telebanking⁴, men forbrugeren skal altid foretage disse overførsler gennem en anden konto kaldet en referencekonto i den pågældendes navn. Referencekontoen skal være en girokonto i Østrig, men ikke nødvendigvis hos sagsøgte. Forbrugeren kan på anfordring uden begrænsninger, og dermed uden negative indvirkninger på forrentningen, bestemme, hvorvidt, hvornår og hvilket beløb forbrugeren overfører mellem den direkte onlineopsparingskonto og referencekontoen. Selv om overførsler alene kan foretages mellem den direkte onlineopsparingskonto og referencekontoen, er forbrugeren ikke på noget tidspunkt forhindret i at have adgang til – og uden at det er nødvendigt at inddrage udbyderen af betalingstjenesten⁵ – de midler, der henstår på den direkte opsparingskonto.

10. Sagsøgeren anlagde søgsmål mod sagsøgte og gjorde gældende, at et stort antal af bestemmelserne i AGB, som anvendes i sagsøgtes kontrakter om den omhandlede direkte onlineopsparingskonto, er i strid med betalingstjenesteloven. Dette søgsmål behandles nu som en appelsag af den forelæggende ret.

3 – Som anført i forelæggelsesafgørelsen og i de skriftlige indlæg fra den tyske regering og fra sagsøgte anvendes både begrebet onlineopsparingskonto og direkte opsparingskonto til at beskrive den i hovedsagen omhandlede konto. Jeg vil med hensyn til mit forslag til afgørelse anvende det altomfattende begreb »direkte onlineopsparingskonto«, som også ses anvendt i forelæggelsesafgørelsen.

4 – Selv om forelæggelsesafgørelsen ikke lader til at definere telebanking, formodes udtrykket at betegne elektroniske bankforretninger. Dette svarer til udtrykkets brug i en anden forelæggelsesafgørelse fra den forelæggende ret vedrørende forskellige bestemmelser i direktiv 2007/64. Jf. dom af 9.4.2014, T-Mobile Austria (C-616/11, EU:C:2014:242, præmis 17), og generaladvokat Wathelets forslag til afgørelse T-Mobile Austria (C-616/11, EU:C:2013:691, punkt 49). På sagsøgtes hjemmeside (<https://www.ing-diba.at/sparen/direkt-sparen>) anføres det desuden under produktoplysninger om kontoen »Direkt-Sparen«, at kunden kan »udføre banktransaktioner via telefon, online banking eller mobil«. Min oversættelse.

5 – I henhold til artikel 1, stk. 1, og artikel 4, stk. 9, i direktiv 2007/64 omfatter udbydere af betalingstjenester banker og andre kredit- og betalingsinstitutter.

11. Sagsøgte har anført, at betalingstjenesteloven ikke finder anvendelse på den omhandlede direkte onlineopsparingskonto.

12. Den forelæggende ret har anført, at betalingstjenesteloven ord for ord gengiver de relevante definitioner fastsat i direktiv 2007/64. Derfor finder betalingstjenesteloven også anvendelse på den omhandlede direkte onlineopsparingskonto, hvis den er omfattet af direktiv 2007/64.

13. Den forelæggende ret har bl.a. fundet, at betegnelsen »opsparingskonto« ikke i sig selv kan tjene som begrundelse for, at den direkte onlineopsparingskonto falder uden for anvendelsesområdet for direktiv 2007/64, eftersom der ikke findes noget holdepunkt herfor i undtagelsesbestemmelserne i dette direktivs artikel 3. Ikke desto mindre har den forelæggende ret gjort opmærksom på, at enhver transaktion, hvorved kontoindehaveren ønsker at betale et skyldigt beløb, kræver et mellemtrin, hvor pengene overføres fra den direkte onlineopsparingskonto til referencekontoen. Først når pengene er indgået på referencekontoen, kan de videreføres til tredjemand. Den forelæggende ret mener ikke, at det, hvad angår den rette fortolkning af begrebet »betalingskonto« i artikel 4, nr. 14), i direktiv 2007/64, er klart, om dette mellemtrin er tilstrækkeligt til at begrunde udelukkelsen af den direkte onlineopsparingskonto fra dette direktivs anvendelsesområde.

14. Under disse omstændigheder har Oberster Gerichtshof (øverste domstol) derfor besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Skal artikel 4, nr. 14), i direktiv 2007/64/EF om betalingstjenester i det indre marked (betalingstjenestedirektivet) fortolkes således, at også en onlineopsparingskonto, på hvilken den enkelte kunde ([på anfordring] og uden bankens særlige medvirken) via telebanking kan foretage indbetalinger og hævnninger på en referencekonto (en girokonto i Østrig) i den pågældendes navn, er omfattet af begrebet »betalingskonto« [artikel 4, nr. 14)] og derfor falder ind under direktivets anvendelsesområde?»

15. Sagsøgeren, sagsøgte, den tyske regering og Europa-Kommissionen har indgivet skriftlige indlæg til Domstolen. I henhold til artikel 76, stk. 2, i Domstolens procesreglement blev der ikke afholdt mundtlige forhandling.

IV. Parternes bemærkninger

16. Sagsøgeren og Kommissionen mener, at den direkte onlineopsparingskonto er omfattet af definitionen af en »betalingskonto« i artikel 4, nr. 14), i direktiv 2007/64, hvorimod sagsøgte og den tyske regering mener det modsatte.

17. Sagsøgeren har bl.a. på grundlag af andre definitioner fastsat i direktiv 2007/64 gjort gældende, at begrebet »betalingskonto« ikke kræver interaktion mellem kontoindehaveren og tredjemand. Det er i stedet sagsøgerens opfattelse, at det er en afgørende forudsætning for klassificeringen som en »betalingskonto«, at kontoindehaveren til enhver tid på eget initiativ kan foretage transaktioner uden at skulle inddrage betalingstjenesteyderen. Sagsøgeren har desuden anført, at visse svar i Kommissionens dokument med svar og spørgsmål vedrørende direktiv 2007/64 (herefter

»Kommissionens vejledning«⁶ understøtter sagsøgerens synspunkt og bestrider relevansen af informationen indeholdt i de foregående retningslinjer vedrørende direktiv 2007/64 udstedt af den europæiske banksektors ekspertgruppe om betalingstjenestedirektivet (herefter »ekspertgruppens vejledning«)⁷.

18. Sagsøgte har gjort gældende, at klassificeringen af en konto som en »betalingskonto« skal ses i lyset af denne kontos funktionalitet og formål, og at begrebet »betalingskonto« omfatter muligheden for at interagere direkte med tredjemand som en del af gennemførelsen af betalinger. I den henseende har sagsøgte anført, at hvad angår den omhandlede direkte onlineopsparingskonto, er brugen af betalingstransaktioner med tredjemand udelukket kontraktmæssigt og teknisk, hvorfor den ikke kan anses for at være en »betalingskonto«. Sagsøgte har i den forbindelse påpeget, at det er et afgørende kendetegn ved den omhandlede direkte onlineopsparingskonto, at alle overførsler til og fra en sådan konto skal finde sted via en referencekonto, hvor sidstnævnte er en »betalingskonto« som omhandlet i direktiv 2007/64.

19. Til støtte for sit synspunkt har sagsøgte bl.a. påberåbt sig Kommissionens og ekspertgruppens vejledninger, to andre retsakter inden for betalingstjenestesektoren i EU – direktiv 2014/92/EU (det såkaldte betalingskontodirektiv)⁸ og forordning (EU) nr. 260/2012 (den såkaldte forordning om det fælles eurobetalingsområde (SEPA))⁹ – sammen med medlemsstaternes tilgang til dette emne¹⁰. Sagsøgte har ligeledes fremhævet, at der ville være betydelige negative praktiske konsekvenser ved at kvalificere den omhandlede direkte onlineopsparingskonto som en »betalingskonto« såsom forskelsbehandling mellem onlineopsparingskonto og traditionelle opsparingskonto, som ikke klassificeres sådan i henhold til artikel 31, stk. 1, i Bankwesengesetz (loven om bankvæsen)¹¹, betydelige omkostninger for bankerne uden tilsvarende fordele for kunderne, forskelle inden for EU's betalingstjenestelovgivning og en udhuling af den opdeling mellem indskudskonti og girokonti, der strukturerer bankernes virksomhed.

20. Den tyske regering har understreget, at der er visse typer af konti, som ikke er omfattet af direktiv 2007/64. Den tyske regering har på dette grundlag anført, at opsparingskonti primært har en opsparingsfunktion og generelt ikke anvendes til betalingstransaktioner, således som det er tilfældet med den omhandlede direkte onlineopsparingskonto. Den tyske regering har anført, at denne forståelse af opsparingskonti yderligere underbygges af ordlyden af flere bestemmelser i direktiv 2014/92 om betalingskonti og har påpeget, at visse svar i Kommissionens vejledning er uklare, og at vejledningen under alle omstændigheder er ikke-bindende.

21. Kommissionen har anført, at der ikke er noget i ordlyden af direktiv 2007/64, som tyder på, at begrebet »betalingskonto« ikke skulle omfatte den omhandlede direkte onlineopsparingskonto. Kommissionen har endvidere understreget, at formålet med direktiv 2007/64 er at give beskyttelse til brugerne af betalingstjenester: Som nævnt i 46. betragtning og i bestemmelserne i afsnit IV i direktiv

6 – Kommissionens vejledning, Your questions on PSD – Payment Services Directive 2007/64/EC Questions and answers, senest opdateret den 22.2.2011 (tilgængelig på engelsk på: https://ec.europa.eu/info/system/files/faq-transposition-psd-22022011_en.pdf), spørgsmål 150 og 187.

7 – Den europæiske banksektors ekspertgruppe om betalingstjenestedirektivet, PSD Guidance for the Implementation of the Payment Services Directive, Version 1.0 – August 2009 (tilgængelig på engelsk på: https://www.ebf.eu/wp-content/uploads/2017/01/Brochure-_24-08-09-PSD-Web-2009-01152-01-E.pdf), punkt 2(b) Definition of »Payment Account«.

8 – Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 23.7.2014 om sammenlignelighed af gebyrer i forbindelse med betalingskonti, flytning af betalingskonti og adgang til betalingskonti med basale funktioner (EUT 2014, L 257, s. 214) (»direktiv 2014/92«).

9 – Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 14.3.2012 om tekniske og forretningsmæssige krav til kreditoverførsler og direkte debiteringer i euro og om ændring af forordning (EF) nr. 924/2009 (EUT 2012, L 94, s. 22) (»forordning nr. 260/2012«), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 248/2014 af 26.2.2014 om ændring af forordning nr. 260/2012 for så vidt angår omstillingen til EU-dækkende kreditoverførsler og direkte debiteringer (EUT 2014, L 84, s. 1).

10 – Sagsøgte henviser i sit skriftlige indlæg til lovgivningen og retspraksis i fem medlemsstater: Belgien, Luxembourg, Nederlandene, Tyskland og Østrig.

11 – § 31, stk. 1, i lov om bankvæsen (BGB1. I, 532/1993, i udgaven trykt i BGB1. I, 118/2016) fastsætter: »Opsparingsindskud er indlån i kreditinstitutter, der ikke tager sigte på betalinger, men på en anbringelse af aktiver, og som sådan kun må modtages mod udlevering af særlige dokumenter (opsparingsbeviser)«.

2007/64 drager kontoer omfattet af dette direktiv fordel af visse lovgivningsmæssige minimumskrav med hensyn til den korrekte udførelse og behandling af betalingstransaktioner. Kommissionen har anført, at forbrugerne vil være udelukket fra en sådan beskyttelse i tilfælde af en restriktiv fortolkning af begrebet »betalingskonto« som omhandlet i direktiv 2007/64.

V. Bedømmelse

22. Det følger af Domstolens faste praksis, at der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dennes ordlyd, men også til dens sammenhæng, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af¹².

23. Det er på dette grundlag, at jeg er kommet til den konklusion, at den omhandlede direkte onlineopsparingskonto ikke kan anses for at være omfattet af begrebet »betalingskonto« i henhold til artikel 4, nr. 14), i direktiv 2007/64.

24. Jeg er tilbøjelig til at være enig i, at den blotte benævnelse af en konto, f.eks. en »opsparingskonto«, ikke sig selv er afgørende for, hvorvidt sådan en konto udgør en »betalingskonto« som omhandlet i direktiv 2007/64, men at der i stedet skal tages hensyn til den omhandlede kontos særlige karakteristika, hvilket omfatter dens funktioner og formål. Ikke desto mindre er det et bestemmende kriterium for afgørelsen af, om en konto er en »betalingskonto« som omhandlet i direktiv 2007/64, om en sådan konto indebærer direkte deltagelse i betalingstransaktioner med tredjemand. Derfor finder jeg ikke, at den omhandlede direkte onlineopsparingskonto er omfattet af begrebet »betalingskonto« i henhold til direktiv 2007/64.

A. Ordlyd

25. Som det fremgår ovenfor af punkt 3 i mit forslag til afgørelse, definerer artikel 4, nr. 14), i direktiv 2007/64 »betalingskonto« som »en konto oprettet i en eller flere betalingstjenestebrugeres navn med henblik på at gennemføre betalingstransaktioner«. Denne definition anfører ikke i sig selv, hvilke specifikke karakteristika eller typer af kontoer der kan anses for at være omfattet af dette begreb.

26. Definitionen henviser faktisk til begreber – »betalingstjenestebruger« og »betalingstransaktion« – som selv defineres i andre numre i artikel 4 i direktiv 2007/64. Definitionen af »betalingskonto« skal følgelig læses i lyset af de andre definitioner fastsat i denne bestemmelse og direktivets artikel 2 og 3 vedrørende dets anvendelsesområde generelt.

27. Navnlig artikel 4, nr. 10), i direktiv 2007/64 definerer begrebet »betalingstjenestebruger« som en »en fysisk eller juridisk person, som bruger en betalingstjeneste enten som betaler eller som betalingsmodtager *eller begge dele*«¹³.

28. Definitionen af »betalingstjenestebruger« fastsat i artikel 4, nr. 10), i direktiv 2007/64 er tvetydig, idet den præciserer, at personen, som gør brug af betalingstjenesten, kan være både betaleren eller betalingsmodtagerne eller begge dele. Isoleret set kan denne ordlyd faktisk forstås således, at betaleren (afsenderen af midlerne) og betalingsmodtageren (modtageren af midlerne) kan være identiske, og at en person, som udfører transaktioner med sig selv, kan være en »betalingstjenestebruger«¹⁴.

12 – Jf. f.eks. dom af 7.2.2018, American Express (C-304/16, EU:C:2018:66, præmis 54 og den deri nævnte retspraksis).

13 – Min fremhævelse.

14 – Artikel 4, nr. 7), definerer en »betaler« som »en fysisk eller juridisk person, der er indehaver af en betalingskonto, og tillader en betalingsordre fra denne betalingskonto, eller, hvis der ikke er nogen betalingskonto, en fysisk eller juridisk person, der udsteder en betalingsordre«. Artikel 4, nr. 8), i direktiv 2007/64 definerer en »betalingsmodtager« som »en fysisk eller juridisk person, som er den tiltænkte modtager af de midler, der indgår i en betalingstransaktion«.

29. I artikel 4, nr. 5), i direktiv 2007/64 defineres begrebet »betalingstransaktion« som en »handling, der initieres af en betaler eller en betalingsmodtager med henblik på at indbetale, overføre eller hæve midler uden hensyn til eventuelle underliggende forpligtelser mellem betaleren og betalingsmodtageren«.

30. Definitionen af »betalingstransaktion« i artikel 4, nr. 5), i direktiv 2007/64 er også tvetydig isoleret set. På den ene side kan den forstås således, at der skal være to personer, en »betaler« og en »betalingsmodtager«; i modsætning til artikel 4, nr. 10), i direktiv 2007/64 fastsætter artikel 4, nr. 5), ikke udtrykkeligt, at en person kan være begge dele. På den anden side kan det anføres, at der alene kræves en handling initieret af betaleren eller betalingsmodtageren med henblik på at »indbetale, overføre eller hæve midler«¹⁵ uden at angive, om en sådan overførsel kan foretages mellem en persons to konti, som det er tilfældet med mellemtrinet i hovedsagen, der indebærer overførsel af penge mellem den direkte onlineopsparingskonto og referencekontoen.

31. Yderligere fastslår artikel 2 i direktiv 2007/64 med overskriften »Anvendelsesområde«, at dette direktiv finder anvendelse på »betalingstjenester, der ydes i [Unionen]«¹⁶. I henhold til artikel 4, nr. 3), i dette direktiv defineres »betalingstjeneste« som »de forretningsaktiviteter, som er anført i bilaget«.

32. Særligt punkt 2 i dette bilag nævner »tjenester, der muliggør kontanthævninger fra en betalingskonto«¹⁷. Ordlyden af denne bestemmelse forudsætter tilsyneladende overførsler direkte fra betalingskontoen.

33. Desuden henviser punkt 3 i bilaget til direktiv 2007/64 til:

»Gennemførelse af betalingstransaktioner, herunder overførsler af midler til en betalingskonto hos brugerens udbyder af betalingstjenester eller hos en anden udbyder af betalingstjenester:

- gennemførelse af direkte debiteringer, herunder direkte engangsdebiteringer
- gennemførelse af betalingstransaktioner via et betalingskort eller lignende
- gennemførelse af kredittransaktioner, herunder stående ordrer.«¹⁸

34. Isoleret set kan formuleringen anført med kursiv i punkt 3 i bilaget forstås således, at betalingstransaktioner ikke nødvendigvis behøver at involvere tredjemand, hvad angår begrebet »betalingskonto« fastsat i artikel 4, nr. 14), i direktiv 2007/64. Imidlertid efterfølges formuleringen af tre led, som i princippet hver for sig indebærer direkte interaktion med en tredjemand med det formål at overføre midler til eller fra en betalingskonto (direkte debitering omfatter at »debitere en betalers betalingskonto«¹⁹ ved brug af betalingskort eller kreditoverførsler såsom stående ordrer²⁰).

35. Jeg anerkender imidlertid, at artikel 3 i direktiv 2007/64 med overskriften »Områder, der ikke er omfattet« angiver, at dette direktiv ikke finder anvendelse på 15 kategorier af betalingstransaktioner og tjenester anført deri, og at den omhandlede direkte onlineopsparingskonto ikke udtrykkeligt er omfattet af en af dem. Ikke desto mindre anser jeg ikke denne bestemmelse for at være udtømmende med hensyn til de kontoer, som kan falde uden for direktivets anvendelsesområde. Dette støttes af

15 – Min fremhævelse.

16 – Direktiv 2007/64, artikel 2, stk. 1.

17 – Direktiv 2007/64, bilag »Betalingstjenester (definition 3 i artikel 4)«, punkt 2.

18 – Direktiv 2007/64, bilag »Betalingstjenester (definition 3 i artikel 4)«, punkt 3. Min fremhævelse.

19 – I artikel 4, nr. 28), i direktiv 2007/64 fastsættes definitionen »direkte debitering«.

20 – Skønt begrebet »stående ordre« ikke er defineret, defineres »betalingsordre« i artikel 4, nr. 16), i direktiv 2007/64 som »enhver instruktion fra en betaler eller betalingsmodtager til en udbyder af betalingstjenester om at gennemføre en betalingstransaktion«.

sjette betragtning til direktiv 2007/64, som anfører, at det »er [...] ikke hensigtsmæssigt at lade disse retlige rammer [for betalingstjenester] blive helt udtømmende. Anvendelsesområdet bør begrænses til udbydere af betalingstjenester, hvis hovedaktivitet er at udbyde betalingstjenester til brugere af betalingstjenester«²¹.

36. Ordlyden af artikel 4, nr. 14), i direktiv 2007/64 giver således ikke et utvetydigt svar på spørgsmålet om, hvorvidt den omhandlede direkte onlineopsparingskonto kan anses for at være en »betalingskonto« som omhandlet i denne bestemmelse.

1. Tilblivelse

37. I henhold til Domstolens praksis kan forarbejderne til en EU-foranstaltning eller -bestemmelse være nyttige for forståelsen af EU-lovgivers hensigt med foranstaltningen eller en bestemt bestemmelse²².

38. Forarbejderne til direktiv 2007/64 giver i denne henseende ikke et definitivt svar, når det gælder forståelsen af, hvad lovgivers hensigt har været med begrebet »betalingskonto« i artikel 4, nr. 14), i direktiv 2007/64²³. De giver imidlertid en vis støtte til synspunktet, at visse typer af opsparingskonti ikke er omfattet af direktivets anvendelsesområde.

39. I Kommissionens forslag var »betalingskonto« defineret som »en konto oprettet i en betalingsbrugers navn, som udelukkende bruges til betalingstransaktioner«²⁴. Endvidere blev begrebet »opsparingskonto« omtalt i forbindelse med regler vedrørende adgangen til midler på en betalingskonto, således at sådanne regler »ikke [berører] debiteringer på opsparingskonti, der udtrykkeligt er omfattet af aftaler om anvendelse af midlerne inden for rammerne af opsparingsordninger«²⁵.

40. I sin udtalelse om forslaget udtalte Den Europæiske Centralbank, at definitionen af »betalingskonto« og henvisningen til »opsparingskonto« krævede afklaring²⁶.

41. I sin første læsning af forslaget foreslog Europa-Parlamentet at lade bestemmelsen med henvisningen til »opsparingskonto« udgå med følgende begrundelse: »Da opsparingskonti alligevel ikke lægges sammen med betalingskonti, er der egentlig ikke noget behov for en regulering, og derfor bør stk. 4 udgå«²⁷. Parlamentet foreslog også at ændre definitionen af »betalingskonto« til »en konto oprettet i en eller flere betalingsbrugeres navn, som bruges til betalingstransaktioner«²⁸.

42. I den endelige udgave af teksten var ordet »gennemføre« tilføjet definitionen af »betalingskonto«, og bestemmelsen vedrørende »opsparingskonto« var udgået. Imidlertid blev der ikke taget højde for andre forslag.

21 – Jf. dom af 22.3.2018, Rasool (C-568/16, EU:C:2018:211, præmis 36).

22 – Jf. f.eks. dom af 23.1.2018, Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27, præmis 32), og af 21.3.2018, Klein Schiphorst (C-551/16, EU:C:2018:200, præmis 38).

23 – Det samme kan siges om forarbejderne til direktiv 2015/2366, for så vidt angår det præjudicielle spørgsmål i den foreliggende sag.

24 – KOM(2005) 603 endelig af 1.12.2005, forslag til artikel 4, nr. 7).

25 – KOM(2005) 603 endelig af 1.12.2005, forslag til artikel 65, stk. 4. Min fremhævelse.

26 – Jf. Den Europæiske Centralbanks udtalelse af 26.4.2006 om et forslag til direktiv om betalingstjenester i det indre marked (EUT 2006, C 109, s. 10), punkt 2.2, 12.4 og 12.5.

27 – Europa-Parlaments betænkning af 20.9.2006, A6-0298/2006 endelig, ændringsforslag 82, s. 147.

28 – Europa-Parlaments betænkning af 20.9.2006, A6-0298/2006 endelig, ændringsforslag 57, s. 26-27.

2. Vejledende dokumenter

43. Kommissionens og ekspertgruppens vejledninger, som er omtalt i parternes bemærkninger til denne sag, er efter min opfattelse ligeledes ikke entydige, hvad angår det præjudicielle spørgsmål i denne sag²⁹. De kan anses for at støtte synspunktet, at hver type konto skal vurderes særskilt, hvorved visse typer af opsparingskonti falder inden for begrebet »betalingskonto« som omhandlet i artikel 4, nr. 14), i direktiv 2007/64, men de tager ikke udtrykkelig stilling til den slags direkte onlineopsparingskonti, som er omhandlet i hovedsagen.³⁰

44. Navnlig anfører Kommissionen i sine svar på flere spørgsmål i vejledningen, at en »opsparingskonto«, hvor indehaveren frit kan indsætte og hæve midler skal anses for at være en »betalingskonto« med henblik på direktiv 2007/64, hvorimod »bundne indskudskonti« ikke skal, idet indehaveren ikke kan foretage hævn timer fra kontoen før bindingsperiodens udløb uden rentetab eller bøder til følge³¹. Som følge heraf er det ikke på dette grundlag klart, om kravet til den omhandlede direkte onlineopsparingskonto, hvorefter overførsler kun må foretages fra denne konto til referencekontoen og ikke til tredjemand udgør en restriktion, som udelukker den fra at blive klassificeret som en »betalingskonto«.

B. Sammenhæng

45. I henhold til Domstolens praksis omfatter vurderingen af den almindelige opbygning og den sammenhæng, som en EU-retlig bestemmelse indgår i, bl.a. en undersøgelse af den sammenhæng, som den pågældende bestemmelse indgår i i forhold til andre bestemmelser i den samme EU-foranstaltning og i andre EU-foranstaltninger, som er forbundet med eller knyttet til den pågældende EU-foranstaltning på en væsentlig måde³². Efter min opfattelse indeholder flere relaterede bestemmelser i direktiv 2007/64 såvel som de øvrige foranstaltninger inden for EU's retlige rammer for betalingstjenester afgørende tegn på, at den omhandlede direkte onlineopsparingskonto ikke er omfattet af begrebet »betalingskonto« i henhold til direktiv 2007/64.

1. Relaterede bestemmelser i direktiv 2007/64

46. Undersøgelsen af relaterede bestemmelser i direktiv 2007/64 viser, at betaling til tredjemand er afgørende for, at en konto kan udgøre en »betalingskonto« som omhandlet i direktiv 2007/64.

47. Flere definitioner fastsat i artikel 4 i direktiv 2007/64 forudsætter, at der overføres penge til eller fra betalingskontoen til tredjemand. Dette illustreres ved definitionen af »betaler« i artikel 4, nr. 7), i direktiv 2007/64 som nævnt ovenfor (»tillader en betalingsordre fra denne betalingskonto«)³³ og af »valørdato« i artikel 4, nr. 17), i direktiv 2007/64: »et referencetidspunkt, der anvendes af en udbyder af betalingstjenester ved beregningen af renter af de midler, der *debiteres eller krediteres en betalingskonto*«³⁴.

29 – Kommissionens vejledninger er generelt nyttige referencerammer, men ikke bindende for Domstolen. Jf. analogt andre typer af Kommissionens vejledninger f.eks. generaladvokat Kokotts forslag til afgørelse Kommissionen mod Frankrig (C-383/09, EU:C:2011:23, punkt 28 og den deri nævnte retspraksis) og generaladvokat M. Campos Sánchez-Bordonas forslag til afgørelse Snitem og Philips France (C-329/16, EU:C:2017:501, punkt 55-56 og den deri nævnte retspraksis).

30 – Jf. Kommissionens vejledning omtalt i fodnote 6 i dette forslag til afgørelse, spørgsmål 31; ekspertgruppens vejledning omtalt i fodnote 7 i dette forslag til afgørelse, punkt 2 b), definition af »betalingskonto«.

31 – Jf. Kommissionens vejledning omtalt i fodnote 6 i dette forslag til afgørelse, spørgsmål 25, 31, 150, 187 og 262.

32 – Jf. f.eks. mit forslag til afgørelse Vaditans (C-102/16, EU:C:2017:82, punkt 53 og den deri nævnte retspraksis).

33 – Jf. fodnote 14 i dette forslag til afgørelse.

34 – Min fremhævelse.

48. Nogle bestemmelser i direktiv 2007/64 om betalingskonti giver yderligere bevis for, at en betalingskonto forudsætter muligheden for, at penge debiteres eller krediteres betalingskontoen direkte med tredjemand³⁵. Dette afspejles også i visse bestemmelser i direktiv 2007/64 for at sikre betalingskontoens sikkerhed som følge af foretagelsen af betalingstransaktioner direkte med tredjemand, såsom tilbagebetaling til betalingskontoen i tilfælde af uautoriserede, manglende eller mangelfuldt gennemførte transaktioner.³⁶

49. Som følge heraf ville klassificeringen af den omhandlede direkte onlineopsparingskonto som en »betalingskonto«, hvor der ikke kan overføres penge direkte til eller fra tredjemand, fratage disse bestemmelser enhver logik.

2. Relaterede foranstaltninger inden for EU's retlige rammer for betalingstjenester

50. Direktiv 2007/64 – og dens efterfølger direktiv 2015/2366³⁷ – er en del af EU's retlige rammer for betalingstjenester³⁸.

51. Som det fremgår af fjerde betragtning til direktiv 2007/64, er det »helt afgørende, at der på [unionsniveau] indføres moderne og sammenhængende retlige rammer for betalingstjenester«. Som Domstolen allerede har fastslået, er det endvidere nævnt i sjette betragtning til direktiv 2015/2366, at EU-lovgiver har ønsket at sikre en ensartet anvendelse af retsforskrifterne for betalingstjenester i hele Unionen³⁹.

52. Flere foranstaltninger inden for EU's retlige rammer for betalingstjenester indeholder en definition af »betalingskonto«, som følger definitionen i artikel 4, nr. 14), i direktiv 2007/64. Dette omfatter forordning nr. 260/2012 (den såkaldte forordning om det fælles eurobetalingsområde (SEPA))⁴⁰, forordning (EU) 2015/751 om interbankgebyrer for kortbaserede betalingstransaktioner⁴¹ og Kommissionens henstilling 2011/442/EU om adgang til at oprette og anvende en basal betalingskonto⁴², som finder anvendelse sammen med direktiv 2007/64⁴³. Faktisk indeholder visse foranstaltninger krydsreferencer til definitionen af »betalingskonto« fastsat i artikel 4, nr. 14), i direktiv 2007/64 (nu artikel 4, nr. 12), i direktiv 2015/2366⁴⁴.

53. Navnlig er direktiv 2014/92 (det såkaldte betalingskontodirektiv) en central foranstaltning inden for EU's retlige rammer for betalingstjenester⁴⁵.

35 – Jf. f.eks. direktiv 2007/64, artikel 69, 71 og 73.

36 – Jf. f.eks. direktiv 2007/64, artikel 60, stk. 1, og artikel 75, stk. 1 og 2. Jf. også artikel 53, stk. 3, i direktiv 2007/64, som henviser til »mulighed[en] for at fastfryse betalingskontoen«.

37 – Jf. fodnote 2 i dette forslag til afgørelse.

38 – Jf. f.eks. direktiv 2015/2236, første og anden betragtning; Begrundelsen til Kommissionens forslag til direktiv 2015/2236, KOM(2013) 547 endelig, 24.7.2013, punkt 1, s. 4.

39 – Dom af 7.2.2018, American Express (C-304/16, EU:C:2018:66, præmis 57).

40 – Forordning nr. 260/2012, omtalt i fodnote 9 i dette forslag til afgørelse, artikel 2, nr. 5). Se i den forbindelse Kommissionens forslag til forordning nr. 260/2012, KOM(2010) 775 endelig, 16.12.2010, punkt 5, s. 10, hvor det bemærkes, at definitionerne fastsat i artikel 2 i denne forordning »så vidt muligt [er] tilpasset de definitioner, der er anvendt i direktiv 2007/64/EF«.

41 – Europa-Parlamentets og Rådets 2015/751 af 29.4.2015 om interbankgebyrer for kortbaserede betalingstransaktioner (EUT 2015, L 123, s. 1), artikel 2, nr. 22).

42 – Kommissionens henstilling af 18.7.2011 om adgang til at oprette og anvende en basal betalingskonto (EUT 2011, L 190, s. 87), afdeling I, punkt 1, litra c). Jf. også 11. betragtning og afsnit III. Andre definitioner deri indeholder krydshenvisninger til direktiv 2007/64; jf. afdeling I, punkt 1, litra b), d), e) og f).

43 – Kommissionens henstilling 2011/442/EU, femte betragtning.

44 – Jf. f.eks. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/847 af 20.5.2015 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1781/2006 (EUT 2015, L 141, s. 1), artikel 3, nr. 7. Uden for dette område jf. også f.eks. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/302 af 28.2.2018 om imødegåelse af uberettiget geoblokering og andre former for forskelsbehandling på grundlag af kunders nationalitet, bopæl eller hjemsted i det indre marked og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og (EU) 2017/2394 og af direktiv 2009/22/EF (EUT 2018, L 60 I, s. 1), artikel 2, nr. 8).

45 – Jf. fodnote 8 i dette forslag til afgørelse.

54. I henhold til artikel 2, nr. 3), i direktiv 2014/92 er en »betalingskonto« en »konto oprettet i en eller flere forbrugeres navn med henblik på at gennemføre betalingstransaktioner«. Dette er stort set identisk med definitionen af »betalingskonto« fastsat i artikel 4, nr. 14), i direktiv 2007/64 med undtagelse af, at »forbrugere« er erstattet med »betalingstjenestebrugere« i sidstnævnte, hvilket ikke ændrer den indholdsmæssige betydning af definitionen, men snarere afspejler formålet med de respektive direktiver.

55. I 12. betragtning til direktiv 2014/92 anføres det: »[...] Alle bestemmelser i dette direktiv bør omhandle betalingskonti, gennem hvilke forbrugere kan udføre følgende transaktioner: indsætte midler, hæve kontanter samt gennemføre og modtage betalingstransaktioner *til og fra tredjemand*, herunder gennemførelse af kredittransaktioner. Følgelig bør *konti med mere begrænsede funktioner ikke være omfattet*. F.eks. bør *konti såsom opsparingskonti*, kreditkortkonti, som der normalt kun indsættes midler på med henblik på tilbagebetaling af kreditkortgæld, realkreditlån på løbende konti eller e-pengekonti i princippet ikke være omfattet af direktivets anvendelsesområde. *Hvis disse konti bruges til daglige betalingstransaktioner og indeholder alle de ovenfor anførte funktioner, vil de imidlertid falde inden for dette direktivs anvendelsesområde* [...]«⁴⁶.

56. Dette gennemføres i artikel 1, nr. 6), i direktiv 2014/92, som udtrykkeligt angiver, at de tre minimumskrav for betalingskonto inden for direktivets anvendelsesområde udgøres af muligheden for at indsætte midler på en betalingskonto, hæve kontanter fra en sådan konto og at »udføre og modtage betalingstransaktioner, herunder kredittransaktioner, *til og fra tredjemand*«⁴⁷.

57. Endvidere anføres følgende i 14. betragtning til direktiv 2014/92: »Definitionerne i dette direktiv bør i det omfang, det er muligt, stemme overens med dem, der findes i anden EU-lovgivning, især definitionerne i direktiv 2007/64/EF og i [...] forordning (EU) nr. 260/2012«⁴⁸.

58. De i direktiv 2014/92 fastsatte krav med hensyn til begrebet »betalingskonto« skal følgelig tages i betragtning ved fortolkningen af dette begreb i artikel 4, nr. 14), i direktiv 2007/64. Det er derfor min opfattelse, at den omhandlede direkte onlineopsparingskonto ikke kan anses for at falde inden for anvendelsesområdet af denne bestemmelse, henset til dens »begrænsede funktioner«, dvs. at den ikke tillader kontoindehaveren at udføre og modtage betalingstransaktioner til og fra tredjemand.

C. Mål

59. Det overordnede mål med direktiv 2007/64 er ifølge 60. betragtning oprettelsen af et indre marked for betalingstjenester. Som Domstolen har anerkendt, er der endvidere flere betragtninger til direktiv 2007/64, der støtter målet om at beskytte forbrugerne som modtagere af betalingstjenester⁴⁹.

60. På denne baggrund er det min opfattelse, at en fortolkning af begrebet »betalingskonto« i artikel 4, nr. 14), i direktiv 2007/64, som ikke dækker den omhandlede direkte onlineopsparingskonto, ikke strider mod de med direktivet forfulgte mål. Eftersom at referencekontoen nødvendigvis ville skulle betragtes som en »betalingskonto«, synes der ikke at være behov for »dobbeltskyttelse« af forbrugere i forbindelse med den omhandlede direkte onlineopsparingskonto, når alle betalinger til tredjemand skal foretages via referencekontoen⁵⁰.

46 – Min fremhævelse.

47 – Min fremhævelse.

48 – Faktisk henvises der i flere definitioner i direktiv 2014/92 direkte til direktiv 2007/64; jf. artikel 2, nr. 4), 6), 7) og 9). Jf. i den forbindelse til Den Europæiske Centralbanks udtalelse af 19.11.2013 om Kommissionens forslag til direktiv 2014/92 (EUT 2014, C 51, s. 3), punkt 3.1.

49 – Dom af 22.3.2018, Rasool (C-568/16, EU:C:2018:211, præmis 38). På grundlag af de faktiske omstændigheder i den sag fastslog Domstolen, at de ikke begrundede, at en kontanthævningstjeneste som den, sagsøgerens virksomhed tilbød, betegnes som »betalingstjeneste« som omhandlet i direktiv 2007/64.

50 – Dette er i modstrid med den situation, jeg behandlede i mit seneste forslag til afgørelse OTP Bank og OTP Faktoring (C-51/17, EU:C:2018:303).

VI. Forslag til afgørelse

61. På baggrund af det ovenfor anførte foreslår jeg Domstolen at besvare det præjudicielle spørgsmål fra Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig) som følger:

»Artikel 4, nr. 14), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/64/EF af 13. november 2007 om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 97/7/EF, 2002/65/EF, 2005/60/EF og 2006/48/EF og om ophævelse af direktiv 97/5/EF skal fortolkes således, at en onlineopsparingskonto, gennem hvilken den enkelte kunde (på anfordring og uden bankens særlige medvirken) via telebanking kan foretage indbetalinger til og hævnings fra en referencekonto (en girokonto i Østrig) i den pågældendes navn, ikke er omfattet af begrebet »betalingskonto« i artikel 4, nr. 14), og derfor ikke falder ind under direktivets anvendelsesområde.«